

Den Norske Opera & Ballett AS - redegjørelse etter åpenhetsloven for 2023

Godkjent av styret 10.06.2024

Del I Generell informasjon

1. Innledning

Dette dokumentet utgjør Den Norske Opera & Ballett AS' redegjørelse etter åpenhetsloven § 5.

Åpenhetsloven har til formål å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt sikre allmenheten tilgang på informasjon. Formålet med denne redegjørelsen er å gi allmennheten innsikt i virksomhetens nøkkelfunn i aktsomhetsvurderingene, og hvilke tiltak som er vurdert og iverksatt i 2023.

2. Om Den Norske Opera & Ballett AS

Den Norske Opera & Ballett AS (heretter DNO&B) er et statlig heleid aksjeselskap hvor hovedvirksomheten er produksjon og formidling av opera og ballett av høy kvalitet til et bredt publikum. Aktiviteten foregår hovedsakelig i Operahuset i Bjørvika i Oslo, i tillegg til at kompaniene også opptre andre steder både nasjonalt og internasjonalt.

Produksjon og formidling av opera og ballett gjennomføres ved hjelp av en kombinasjon av egne ansatte, kunstneriske oppdragstakere og andre leverandører. Noen produksjoner skapes av DNO&B selv, andre skapes i samarbeid med eller leies inn fra andre opera- og ballettvirksomheter. Noen forestillinger og konserter er gjestespill fra andre kompanier og kunstnere, i tillegg til at DNO&B også i noen grad leier ut scene og sal til andre aktører. Egne produksjoner produseres i hovedsak i eget hus, hvor både kostymer og dekor fremstilles i DNO&Bs egne verksteder i Operahuset.

DNO&B leier Operahuset av Statsbygg, og leier i tillegg et lagerlokale litt utenfor bykjernen i Oslo, hvor utstyr, kostymer og dekor oppbevares når det ikke er i bruk i produksjoner. DNO&B ivaretar selv mange funksjoner i driften av huset, samtidig som at tjenester som renhold, kantine, restauranter og vakthold ivaretas gjennom avtaler med eksterne tilbydere.

DNO&Bs ledelse og styre framkommer av selskapets nettsider og finnes [her](#).

3. Forankring av arbeidet med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold – interne retningslinjer

DNO&B har retningslinjer for samfunnsansvar som blant annet stadfester at vi respekterer og bidrar til et anstendig arbeidsliv hvor grunnleggende arbeidsstandarder og -rettigheter inkludert ILOs 8 kjernekonvensjoner, arbeidsmiljøloven og likestillingsloven ivaretas. Vi respekterer grunnleggende menneskerettigheter, og utfører vår rolle som kunstinstitusjon med bevissthet om vårt ansvar for å bidra til å utvikle vårt demokrati med frie ytringer og kritisk tenkning. DNO&B skal være en inkluderende arbeidsplass, og det er nulltoleranse for mobbing og trakassering i organisasjonen. Etske retningslinjer og varslingsrutiner skal sikre at det ledes og leves etter denne etiske standarden.

DNO&B har etablert en egen varslingsrutine der alle som arbeider i organisasjonen kan varsle om kritikkverdige forhold. Det er definert mange varslingskanaler slik at det skal være enkelt for alle å varsle, og det er mulig å varsle anonymt. Det er også etablert et eget varslingsutvalg som i første

omgang gjennomgår og vurderer alle innkomne varsler før iverksettelse av videre undersøkelser. Rutinen er informert om, og er lett tilgjengelig for alle. Gjennom denne rutinen er det lagt godt til rette for at opplevet diskriminering, mobbing/trakassering, brudd på menneskerettigheter, korrupsjon og andre kritikkverdige forhold kan fanges opp. DNO&B har videre etablerte rutiner for å ivareta helse, miljø og sikkerhet i driften av organisasjonen. Dette inkluderer rutiner for gjennomføring av risikovurderinger av virksomheten, avdelinger og produksjoner som skal bidra til å sikre et trygt og godt arbeidsmiljø både fysisk og psykososialt. Virksomheten har et digitalt stoffkartotek med en oversikt over kjemikalier som benyttes i driften i overensstemmelse med gjeldende forskrift fra Arbeidstilsynet. Hensikten med stoffkartoteket er å samle all kunnskap om helsefarlige kjemikalier, som er viktig for å sikre trygg håndtering og oppbevaring av disse.

I tillegg er det etablert et digitalt system for håndtering av avvik og rapportering av uønskede hendelser i overensstemmelse med internkontrollforskriften. Dette skal sikre at avvik blir rapportert, undersøkt og korrigert, og bidra til å forhindre at liknende tilfeller oppstår på nytt.

Videre har DNO&B forankret organisering av arbeidet etter åpenhetsloven i ledelsen, og skriftlige retningslinjer er under utvikling. Det er utarbeidet og implementert en egen veileder med informasjon om selskapets varslingskanaler og klagemekanismer etter åpenhetsloven; «Den Norske Opera & Balletts veileder for behandling av krav om informasjon etter åpenhetsloven». Veilederen er ment å være et internt hjelpedokument ved mottak om forespørsler om informasjon etter åpenhetsloven § 6.

Del II Aktsomhetsvurderingene

4. Overordnet om selskapets fokus for aktsomhetsvurdering

DNO&B foretar løpende vurderinger av vesentlig risiko for og faktiske negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold knyttet til selskapets aktiviteter og forretningsforhold. Med «risiko» menes her sannsynligheten for at negative forhold knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold inntreffer, og hvor alvorlige de negative konsekvensene vil kunne være for de berørte.

Ut fra et samlet risikobilde av selskapets aktiviteter (produkter og tjenester) har DNO&B i 2023 valgt å sette søkelys på leverandører og forretningsforbindelser som oppfyller følgende to kategorier:

- a. Leverandører og forretningsforbindelser med årlig forbruk over 1 MNOK, og
- b. er i risikoutsatte geografier og sektorer

DNO&B har valgt å benytte en ekstern tilbyder av digitalt innkjøps- og anbudskontrollsystem for oppfølging av åpenhetsloven, som bistår med gjennomføring av løpende aktsomhetsvurderinger. I 2023 har det vært en hovedprioritet å få flest mulig av virksomhetens leverandører og forretningsforbindelser til å registrere sine opplysninger i dette systemet, herunder de leverandørene som faller inn i kategoriene over.

Aktsomhetsvurderingene av DNO&Bs leverandører gjennomføres fortløpende. I 2023 gjennomførte virksomheten 220 aktsomhetsvurderinger og har som mål å gjennomføre ytterligere 400 i løpet av 2024. Både fagressursene som arbeider direkte med vurderingene og leverandørene/forretningspartnerne selv har tilgang til en oversikt som gir relevant informasjon om antall leverandører/forretningspartnere som er registrert i systemet, samt andelen leverandører/forretningspartnere som er blitt aktsomhetsvurdert. I tillegg gir oversikten en oppsummering av hvilket næringshovedområde leverandørene/forretningspartnerne operer i.

5. Nærmere om aktsomhetsvurderinger og funn

I aktsomhetsvurderingen knyttet til DNO&Bs leverandører har vi særlig lagt vekt på høyrisikoland og høyrisiko markedssektor, hvor DNO&B har et årlig forbruk på over 1 mill. kroner. DNO&B er i stadig dialog med våre leverandører og bruker tilbakemeldingene vi får aktivt i kartleggingsarbeidet.

Majoriteten av DNO&Bs leverandører er norske større bedrifter som selv er underlagt åpenhetsloven, og flere av våre leverandører er tilknyttet felles statlige innkjøpsavtaler. Videre er DNO&B underlagt anskaffelsesregelverket, og har over lengre tid hatt avtaleklausuler som beskrevet under punkt 3. Dette anses å være risikodempende momenter.

DNO&B har også et antall internasjonale leverandører som risikovurderes individuelt der det vurderes behov for dette.

Den Norske Opera & Ballett benytter den digitale plattformen til INANKO til hjelp til aktsomhetsvurderingen. Dermed kan vi fortløpende aktsomhetsvurdere våre leverandører og forretningspartnere basert på systemets risikovurdering, samt det innebygde automatiske spørreskjemaet og de individuelle rapportene som er basert på kunstig intelligens. Spørreskjemaet i systemet er delt inn i fem hovedkategorier; 1) data om leverandøren og leverandørens underleverandører, 2) internkontroll og styringssystemer, 3) grunnleggende arbeids- og menneskerettigheter, 4) helse og sikkerhet og 5) antikorrupsjon og bestikkelser. Systemet risikovurderer leverandører og forretningspartnere basert på svarene som blir gitt i spørreskjemaet og kategoriserer dernest høyrisikoaktører i en egen kategori. I tillegg er det mulig å kjøre etterlevelsrapporter per registrerte leverandør i systemet, som baserer seg på offentlig informasjon som blir hentet inn av INANKO hver 14. dag. Disse rapportene rangerer hver enkelt leverandørs risikoprofil i henhold til juridisk risiko, omdømmerisiko, operasjonell risiko og økonomisk risiko.

Overordnet gjennomføres aktsomhetsvurderingen på følgende måte:

- 1) Digital utsendelse av aktsomhetsvurderingsskjema til utvalgte leverandører basert på områdene ovenfor
- 2) Identifisering og kartlegging av mulig risiko knyttet til hvert av områdene over, og vurdering av om det grunnlag for å gjennomføre nærmere undersøkelser av potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
- 3) Etablering av egen saksmappe i INANKO¹ for gjennomføring av analyse og vurdering av potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold
  - Identifisere og prioritere tiltak der risikoen for negativ påvirkning er størst
  - Dersom hensiktsmessig, involvere interessenter, herunder leverandører og forretningspartnere ved iverksetting av mulige tiltak. Det kan også være aktuelt å samarbeide med konkurrenter eller bransjeorganisasjoner om tiltak

Etterlevelsrapporten er også tilgjengelig på overordnet nivå. Her kan selskapet til enhver tid følge med på aktører som presenterer en risikoprofil, og gjennomføre tiltak basert på nevnte risikoprofil.

DNO&B sin innkjøpsfunksjon har benyttet dette verktøyet aktivt i forbindelse med anskaffelser gjennom siste halvdel av 2023. Rapportene benyttes også i forbindelse med risikovurdering av leverandører generelt.

---

¹ DNO&Bs digitale innkjøps- og anbudskontrollsystem for oppfølging av åpenhetsloven

For 2023 har systemet avdekket en mulig risiko for en av DNO&Bs leverandører knyttet til mulig manglende prosedyrer for å forhindre ulykker. Med bakgrunn i dette er det blitt foretatt ytterligere undersøkelser. Etter undersøkelser og dialog med leverandør, er forholdene avklart og uten negative funn.

For øvrig vises til DNO&Bs årsberetning for 2023 kapittel 6 og 7 og likestillingsredegjørelse for 2023 i tråd med virksomhetens aktivitets- og redegjøringsplikt (ARP) som finnes her [Årsrapport 2023](#)

6. Tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser

DNO&B er underlagt lov og forskrift om offentlige anskaffelser og har i lengre tid benyttet klausuler for regulering av menneskerettigheter og arbeidsforhold i selskapets kontrakter. Siden åpenhetsloven trådte i kraft har DNO&B utarbeidet nye formuleringer som benyttes som kvalifikasjonskrav i selskapets konkurransegrunnlag, for å forhindre at DNO&B inngår avtaler med leverandører som medfører risiko for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Som forebyggende tiltak har DNO&B i 2023 revidert alle kontraktsklausulene knyttet til ansvarlig virksomhet, og følger i større grad opp leverandørene på disse. DNO&Bs til enhver tid gjeldende leverandører vil også bli fortløpende aktsomhetsvurdert gjennom DNO&B sitt innkjøps- og anbudskontrollsystem.

For 2024 vil DNO&B rette særlig fokus mot virksomhetens leverandører i tekstilbransjen, med henblikk på overholdelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i leverandørkjeden, i tillegg til andre bærekraftperspektiver som negativ klima- og miljøpåvirkning lokalt der tekstiler produseres.

Etiske retningslinjer og virksomhetens arbeidsreglement gjelder for alle som skal arbeide for DNO&B, både egne ansatte og eksterne. Vi vedlegger retningslinjene i alle våre kontrakter med nye medarbeidere og aktører som engasjeres til enkeltproduksjoner, og hver enkelt må signere for at de har gjennomgått og akseptert disse. Nevnte dokumentasjon er utarbeidet på både norsk og engelsk for å sikre at de er forståelige for alle.

I spørsmålet om mulige tiltak knyttet til Russlands angrepskrig mot Ukraina utarbeidet bransjen, gjennom Norsk teater- og orkesterforening (NTO) i 2022 «Prinsipper for bruk av boikott som følge av krigen i Ukraina». Disse ligger tilgjengelig på DNO&Bs [hjemmeside](#). DNO&B har valgt å følge disse prinsippene, med den følge at DNO&B siden 2022 har avbrutt alt samarbeid med russisk-finansierte kunst- og kulturinstitusjoner.

Det er etablert et system for mottak og håndtering av klager etter åpenhetsloven. DNO&Bs interne varslingskanal er omtalt under punkt 3 og for eksterne henvendelser benyttes en allerede eksisterende ekstern kanal; innsyn@operaen.no. Informasjon om denne kanalen, sammen med klageadgang, er omtalt på DNO&B sine hjemmesider.

***

For spørsmål om denne redegjørelsen, kontakt Den Norske Opera & Ballett på post@operaen.no